

Edirne İli Ağızlarından Derleme Sözlüğüne Katkılar II

Yard. Doç. Dr. Emin KALAY

Ağızlar Türkçemizin en zengin kelime hazineleridir. Bu özellik göz önünde bulundurulursa; yeni kelimelere ihtiyaç duyulduğunda müracaat edilecek ilk adres ağızlar olmalıdır kanaatindeyiz. Yapılacak ciddi taramalarla, ağızlarda, yazı dilimize ve sözlüklerimize girmeyi ve daha uygun bir ifadeyle keşfedilmeyi bekleyen sayısız kelime olduğu görülecektir.

Edirne ili sınırları dâhilinde, 1988 yılından beri çeşitli araştırmalar münasebetiyle sık sık köy insanımızın arasına girme fırsatı buluyoruz. Bir köye defalarca girip çıktığımız oluyor. Fakat her defasında kültürümüzün ve Türkçemizin zenginliği karşısında hayrete düşmemek elde değil. Bu küçük sahada Edirne ağızlarından daha önce derlemiş olduğumuz yüz doksan bir kelime bu derginin 1997 temmuz sayısında neşredilmişti. Daha sonra Edirne ili halk kültürü üzerine yaptığımız alan araştırmaları esnasında tespit ettiğimiz kelimeleri de alfabetik sıraya göre;

1. *Derleme Sözlüğü*'nde bulunmayanlar,

2. *Derleme Sözlüğü*'nde bulunup da anlamı farklı olanlar, diye iki gruba ayırıp Türkoloji mensuplarının ilgilerine sunuyoruz.

1. *Derleme Sözlüğü*'nde bulunmayanlar:

alay topu: Büyük baş hayvanların kıllarının ıslatılıp avuç içinde yoğrulularak yapılmasıyla elde edilen topla, ebeye vurup ebenin aynı topu elde edip oyuncuların herhangi birine vurmasına fırsat vermeden oyuncuların ebenin "dur!" komutunu vermesine kadar geçen süre içinde uzaklaşmaları ve ebenin de duran oyuncuların herhangi birine topla tek hamlede vurmaya çalıştığı çocuk oyunudur (Mrk. Kemalköy).

alın kakan: Tahıl tarlalarında yetişen sarı çiçekli, sivri ve küçük yapraklı bir diken (Sl. Tatarlar K.).

alt üstü: Ebenin dört-beş metre uzaklıktaki diğer oyunculara paralel olarak yere koyduğu sopasının altından diğer oyuncuların sırayla ellerindeki sopaları fırlatıp yerden süzdürerek geçirmeye çalıştıkları oyun (Mkz. Kemalköy).

amerikan ayrığı: Ayrık otunun geniş yapraklı bir türü (Uzk. Akçadam K.).

apıl apıl yürü-: Sağa sola yalpalayarak yürümek (Hvs. Osmanlı K.).

ayak yolu: Tuvalet, helâ (Hvs. Osmanlı K.).

ayı kulağı: Ayı kulağı şeklinde, pembe renkli çiçekleri olan yabancı çiçek (Enz. Çeribaşı K.).

babamdik: Üst üste dizilen yedi adet kiremit parçasını uzaktan atılan topla devirerek ebe kiremitleri tekrar dizinceye kadar topu alıp yerine ulaşma oyunu (Uzk. Çakmak K.).

baca çıkarması: Ebenin dikey şeklinde havaya fırlattığı sopasına havada iken diğer oyuncuların kendi sopaları ile vurmaya çalıştıkları oyun (Kşn. Paşayığıt K.).

bağ pidesi: Taze üzüm yapraklarını yufka yerine kullanıp yapılan börek (Enz. Karaincirli K.).

bırbırık: İshal hastalığı (Hvs. Osmanlı K.).

boncuk hastalığı: Boğmaca (Uzk. Kavacık K.).

boynuzlu böcek: Ağaç köklerinde yaşayan ve iki küçük boynuzu olan böcek (Enz. Karaincirli K.).

bözen (böğzen): İri karasinek (Hvs. Osmanlı K.).

buflak: Yumru şeklinde olup kurduğunda içi siyah toz haline gelen yabanî mantar (İps. Paşaköy).

bunuk: İçten içe küskün duran kimse (Hvs. Osmanlı K.).

buzagılık kuşu: Tepeli serçe (İps. Paşaköy).

cevizçe: Ebenin belirli uzaklıktaki bir cevizin üzerine koyduğu madenî parayı diğer oyuncunun ceviz fırlatarak düşürüp aldığı, düşüremediği takdirde ebeye bir ceviz veya para verdiği çocuk oyunu (Uzk. Kiremitçi Salih K.).

ceviz otu: Sarı çiçekli ve geniş yapraklı yabanî ot (Lp. Küçünlü K.).

cıvızka: Bir yaşını doldurmamış olan keçi yavrusu (Enz. Işıklı K.).

cimdaki: Misket (Hvs. Osmanlı K.).

comuk: Sapanın ucundaki topuz (Hvs. Osmanlı K.).

congur: Ebenin yedi ayrı çukura eşit sayıda kuru koyun pisliği veya küçük taşları koyduğu ve diğer oyuncunun belirli bir uzaklıktan attığı taşı herhangi bir çukura düşürüp çukurun içindekileri almaya çalıştığı çocuk oyunu. (Sl. Süleyman Danişmend K.).

cugula: Küçük taneli fasulye (Mrç. Saatağacı K.).

cungurcuk: bk. congr (Enz. Işıklı K.).

çantı kuşu: Çalılıklarda yaşayan bir serçe türü (Enz. Karaincirli K.).

çatapap: Motorsiklet (Hvs. Osmanlı K.).

çinka: Kulplu madenî bardak (Uzk. Gazi Mehmet K.).

çizleme: Sıvı hamuru yağsız saca dökerek yapılan gözleme, akıtma (Hvs.

Bostanlı K.).

çoban kalgıdan: Toprağa yapışık şekilde filiz salıp büyüyen, nohut büyüklüğünde ve şeklinde dikenleri olan yabanî bir bitki (Lp. Hamzabeyli K.).

çul böreği: Hamurun çul içinde havada daire çizecek şekilde çevrilmesiyle elde edilen yufkaların arasına pirinç, bulgur, peynir, patates veya kıyma konulmasıyla yapılan börek (Enz. Karaincirli K.).

dedeke: Gri renkli ve tepeli iri serçe (Hvs. Osmanlı K.).

dede sarığı: Yufkaların içine susam, ceviz, fındık içi ve şeker konulup sarılarak yapılan tatlı (Enz. Şehitler K.).

dertli: Ebenin küçük bir daire içine koyduğu şapkayı diğer oyuncuların tekmeleyerek çıkarıp ebenin de bu şapkayı ele geçirmeye çalışması oyunu (Sl. Süleyman Danişmend K.).

döne: Düğün sonrasında kız tarafının gelin ve damada verdiği ziyafet (Lp. Köyleri).

elespit: Bisiklet (Hvs. Osmanlı K.).

epele: Sapları tüylü, çok küçük, mor çiçekli yabanî ot (Uzk. Yenice Görece K.).

ezan çiçeği: Tirfil otuna benzeyen, çiçekleri karanlık bastığında açıp gün doğumuna kapanan bir süs bitkisi (Sl. Tatarlar K.).

fes dikme: bk. dertli (Lp. Hamzabeyli K.).

fırdolay: Çepeçevre (Hvs. Osmanlı K.).

fişine: Ağaçların dibinde, kökünden yetişen taze filizler (Mrk. Büyük İsmailçe K.).

gece sefası: bk. Uyku çiçeği (Sl. Süleyman Danişmend K.).

gelin cuması: Hafta içinde çarşamba, perşembe, cuma günleri yapılan düğünden sonra cumartesi günü; hafta sonu cuma, cumartesi, pazar günleri yapılan düğünden sonra da pazartesi günü gelini eğlendirmek için yapılan eğlenceler (Lp. Vaysal K.).

gıcır ağacı: Yarım metre kadar kısa ve kalın bir kütüğün üzerine uzun bir ağacı ortasından delip çivileyerek bu ağacın iki ucuna oturup daire çizer gibi dönme oyunu (İps. Balabancık K.).

gıngırağaç koş-: Tahterevallide oynamak (Hvs. Osmanlı K.).

giycikli: Kaşıntılı, uyuzlu (Hvs. Osmanlı K.).

gogacık: Uzağa dikilen sivri bir taşı oyuncuların aynı noktadan fırlattıkları taşlarla devirmeye çalıştıkları çocuk oyunu (Enz. Şehitler K.).

gonguruk (konkuruk): Sıvı maddelerin yüzeyindeki köpük (Hvs. Osmanlı K.).

got got: bk. dertli (Sl. Süleyman Danişmend K.).

göt gidiştiren: Yaban gülünün dökülen çiçeklerinin yerine oluşan yabancı meyve (Lp. Küçünlü K.).

gözeşçe: Un ve yoğurdun içine biraz tuz ve karbonat katılıp karıştırıldıktan sonra sahta pişirilip üzerine tereyağı sürülerek yapılan börek (Uzk. Sazlımalkoç K.).

harç düzme: Düğüne yakın bir zamanda damadın ailesinin gelin tarafının masraflarını karşıladığı toplu alışveriş (Mrk. Hatipköy).

haykacı: Boş gezen (Hvs. Osmanlı K.).

haykocu: Beleşçi (Hvs. Osmanlı K.).

hayriye: Kırmızı renkli çiçekleri olan bir süs bitkisi (Sl. Tatarlar K.).

hıdrellez otu: Sarı çiçekli, geniş yapraklı, hayvanlara yedirilen yabancı ot (Lp. Vaysal K.).

ıstırgacı: Sağılacak olan koyunları sağım yerine teker teker süren kimse (Lp. Vaysal K.).

kahretmek: Musallat olmak, rahatsız etmek (Hvs. Osmanlı K.).

kaklaviç: Yere çizilen büyükçe "V" harfinin etrafına iki oyuncunun sırayla birbirini hapsedecek şekilde bir çivi veya bıçağı yere saplayarak daire çizmeye çalıştıkları çocuk oyunu (Kşn. Paşayığıt K.).

kalabak otu: Geniş yapraklı, kabak bitkisine benzeyen yabancı ot (Sl. Süleyman Danişmend K.).

kalayık: Küçük yapraklı, kırmızı çiçekli bir süs bitkisi (Sl. Tatarlar K.).

kantar sapı: İnce ve ucu püsküllü, kamışa benzeyen yabancı ot (İps. Hıdırköy).

karaca üzüm: Kurutulmuş üzüm (Hvs. Osmanlı K.).

kapına: Böğürtlen meyvesi (İps. Hıdırköy).

kaşıklık otu: Uçları çatallı, ince, uzun, yapraksız ot (Mrk. Kemalköy).

kaykı kabak: Üzüm veya şeker pancarından yapılan pekmez kaynatılarak içine atılıp pişirilen kabak tatlısı (Hvs. Osmanlı K.).

kaymaçuna: Tuzsuz peynir, yumurta sarısı ve şeker karıştırılıp tereyağında pişirilerek yapılan yemek (Lp. Vaysal K.).

kazık sıçanı: Kırılarda yaşayan iri fare gibi kemirgen (Hvs. Osmanlı K.).

kedi gülü: Yaban gülü (Enz. Işıklı K.).

kaşe durabana: Mısır unu bulamacının içine eklemek doğrayarak yapılan yemek (Kşn. Bahçeköy).

katicı: Kümes hayvanlarının midesi (Edr. genel).

kemer sıçanı: İri fare (Hvs. Osmanlı K.).

kemikçik: Bkz. çingir çelik (Enz. Işıklı K.).

keşillik: Ağaçlık, sulak ve çayırılık arazi (Hvs. Bostanlı K.).

Edirne İli Ağızlarından Derleme Sözlüğüne Katkılar II

kılıp: Çarık giyilmiş ayağa çorap üzerinden ayak bileğinden başlayarak dolana dolana sarılan keçi kılından yapılmış kalınca ip (Sl. Süleyman Danişmend K.).

kına çiçeği: Kırmızı renkli yabanî birçiçek (Lp. Vaysal K.).

kırcalı: Güvercin büyüklüğünde ve sekerek yürüyen siyah yabanî kuş (Enz. Yazır K.).

kıtna: Kümes (Enz. Yeniceköy).

kıytırık: İpe sapa gelmez, işe yaramaz (Hvs. Osmanlı K.).

kız otu: İp gibi, ince uzun yapraksız sert ot (İps. Balabancık K.).

koç kısmı: İki elin birleştirilip açılmış hâldeki avuç içi (Hvs. Osmanlı K.).

kolaska (kulazka): Yeni doğuran hayvanın ilk sütünden kaynatılarak yapılan ağız (İps. Paşaköy).

kol böreği: Bütün taze yufkanın içine kıyma, peynir ve ıspanak gibi şeyler koyarak yuvarlanıp rulo hâlinde tepsiye dizerek pişirilen börek (Hvs. Osmanlı K.).

kol duvarı: Bahçeyi çevreleyen duvar (Hvs. genel).

kondurmaç: Bilmece (İps. Paşaköy).

koskuç: Toprak altında yetişen ve yenilebilen bir tür yer elması (Lp. Vaysal K.).

kör bağıcı: Körebe oyunu (İps. Balabancık K.).

kum böceği: Siyah kabuklu, küçük böcek (enz. Karaincirli K.).

kunke su içer: Oyuncuların belirli bir uzaklığa çizdikleri dairenin merkezine koydukları şişenin içine fırlattıkları taşları düşürmeye çalıştıkları oyun (Kşn. Sazlıdere K.).

kurbağa kaşığı: Geniş yapraklı ve alçak boylu ot (İps. Balabancık K.).

kurpa: Kanlı ishal hastalığı (Kşn. köyleri).

kurtçuna: Oyunculardan birinin kurt, diğerlerinin avcı olarak ağaç tepelerinde kurdu yakalamak için ağaçtan ağaca geçerek oynadıkları çocuk oyunu (Kşn. Sazlıdere K.).

kuşkondurmaz: Dalları ve yaprakları dikenli olan bir bitki (Mkr. Karakasım K.).

kutuliç: Çocukların bir teneke kutuyu sopalarla vurarak küçük bir çukura sokmaya çalıştıkları golf oyunu (Mrç. Nasuhbey K.).

lakıt: Kolun dirseği ile parmak uçları arasındaki uzunluk birimi (Sl. Akardere K.).

lamuz: Çamur (Uzk. Kurduköy).

lengür: Üzüm sırası (Uzk. Dereköy).

lopka: Koyunların boynuna bağlanan iri çan (Sl. Süleyman Danişmend K.).

- macar: Mavi gözlü kimse (Hvs. Osmanlı K.).
- makaslı böcek: Yengece benzeyen ve karada yaşayan bir böcek (Enz. Karaincirli K.).
- maldıramaç: bk. gogacık (İps. Paşaköy).
- matız: Bahçenin bir köşesine kurulan topraktan yapılmış soba (Kşn. Paşayığit).
- mengüz: Kırmızı çiçekleri olan bir süs bitkisi (Sl. Tatarlar K.).
- meşe güzeli: Sarı renkli çiçekleri olan yabancı bitki (Lp. Vaysal K.).
- meşe papazı: Çulluk kuşu (Enz. Çeribaşı K.).
- mumiye: Bayanların kullandığı ekosele baş örtüsü (Uzk. Gazi Mehmet K.).
- muşavak: Bal peteğinin zarı (Sl. Süleyman Danişmend K.).
- müzevir: İspyoncu (Hvs. Osmanlı K.).
- naş: İki grup hâlindeki çocukların araya çizgi çizerek yakalanmadan karşıya geçip bir oyuncuyu esir alması oyunu (Kşn. Sazlıdere K.).
- niyet kuşu: Güzel öten sarı renkli serçe (İps. Balabancık K.).
- papırğa: Papatya (Hvs. Osmanlı K.).
- peltek: Koyun ve keçilerin boynuna takılan bakırdan yapılmış yassı çan (Enz. Yazır K.).
- pileni: Çok ince saman (Uzk. Gazi Mehmet K.).
- pimpirikli: Şüpheli, alingan (Hvs. Osmanlı K.).
- pirevušta: Sarı renkli bir erik çeşidi (Hvs. Osmanlı K.).
- pişti: bk. dertli (Mrk. Uzgaç K.).
- pitpirik: Renkli serçe (Lp. Sarı Danişmend K.).
- poğtak: Siyah renkli serçe (Enz. Yazır K.).
- popiska: Oyuncuların ellerindeki sopaları sıra ile en uzağa ulaştırmak için sektirdikleri çocuk oyunu (Enz. Şehitler K.).
- sampı: Elinden birşey gelmeyen, sakar, beceriksiz kimse (Hvs. Osmanlı K.).
- sekmesaken: bk. kırcalı (Enz. Yazır K.).
- söğüt otu: Söğüt fidanına benzeyen ot (İps. Balabancık K.).
- söktürme: bk. dertli (Mrk. Karakasım K.).
- subay düğmesi: Pembe renkli, yuvarlak çiçekleri olan bir süs bitkisi (Sl. Tatarlar K.).
- susam kuşu: Isık gibi öten serçe (Mrk. Karakasım K.).
- suya atıl-: Dere, göl veya nehirde yüzmek (Hvs. Osmanlı K.).
- süpürge tara-: Süpürge bitkisinin tellerindeki tohumları telinden koparıp ayırmak, temizlemek (Hvs. genel).
- şeytan tekerleği: Bisiklet (Hvs. Osmanlı K.).
- takke çeken: Başında iki küçük anteni olan böcek (Enz. Karaincirli K.).

takke kapan: bk. dertli (Hvs. Osmanlı K.).

takke kom: bk. dertli (Mrk. Kemalköy).

tavşan bıyığı: İnce, uzun, yapraksız bir kamış türü (Lp. Küçünlü K.).

tavşan ebesi: İri bir serçe türü (İps. Balabancık K.).

teldirek: Telefon kablolarının gerildiği direkler (Hvs. Osmanlı K.).

telleçka: Gelini süsleyen kadın (Uzk. Sazlımalkoç K.).

tenepe: Sersem, kafası karışık kimse (Hvs. Osmanlı K.).

tere çorap: İnce, naylon çorap (Hvs. Osmanlı K.).

tınaz çıkar- : Harmanda samanı savurup taneyi ayırma işi (Hvs. genel).

tıraş altı: damadın düğün evinde saç ve sakal tıraşı edilmesi töreni (Mrk. Hatipköy).

topal saksığan: Oyuncuların tek ayak üzerinde sekerek ebeye ait bir nesneyi tekmeleyerek çizilen büyükçe dairenin dışına çıkarmaya çalıştıkları çocuk oyunu (Hvs. Osmanlı K.).

topuk kes-: Yürüyen veya koşan atın arka ayaklarının birbirine çarpması (Uzk. Türkobası K.).

toros bulutu: Kuzeybatıdan yükselip yağmur getiren siyah beyaz bulut (Mrk. Uzgaç K.).

tütün çiçeği: Tütün bitkisinin çiçeklerine benzeyen, kırmızı renkli çiçekleri olan bir süs bitkisi (Sl. Tatarlar K.).

uçlama: bk. babamdik (Lp. Hamzabeyli K.).

uvacı: Serçe (Sl. Süleyman Danişmend K.).

verem otu: bk. koçan otu (Hvs. Osmanlı K.).

yağlı bubuş : Uğur böceği (Kşn. Paşayığıt K.).

yağlı kase: Mısır unu ve şekerin yağda kavrulup su ilâve edilerek kaynatılması ile yapılan yemek (Kşn. Bahçeköy).

yataklaş-: Yerleşmek, müzminleşmek (Sl. Tatarlar K.).

yel köpeği: bk. kazık sığıanı (Hvs. Osmanlı K.).

yuyuntu: Yenilebilen her şey (Hvs. genel).

yumbaç: Saklambaç oyunu (İps. Paşaköy).

yumurta otu: Yemek ve böreği yapılan sarı çiçekli ve yuvarlak yapraklı yabanî ot (Kşn. Gökçetepe K.).

zennik: Mısır unu, ayran ve ısırgan otunun yoğurulup fırında pişirilmesiyle yapılan yemek (İps. Hıdırköy).

2. *Derleme Sözlüğü'*nde Bulunup da Anlamı Farklı Olanlar:

ağna-: Sağa sola yalpalayarak yürümek (Hvs. Osmanlı K.).

aldangıç: Yumruk kadar sivri bir taşa yassı ve büyükçe bir taşla vurarak uzaklaştırılıp iki taş arasındaki mesafeyi kırk birden başlayarak ayak uçları

birbirine gelecek şekilde sayıp yüz ayakta çıkma oyunu (Hvs. Osmanlı K.).

alıştır-: Suyu ıltmak (Hvs. Osmanlı K.).

bandırma: Ebenin belirli bir uzaklığa, oyunculara paralel olarak koyduğu sopasına diğer oyuncuların diz göküp ellerindeki sopaların bir ucunu yere vurarak sektirip ebenin sopasına vurmaya çalıştıkları çocuk oyunu (Uzk. Kurttepe K.).

banma: Sütün içine az un ve yumurta katıp kaynatarak yapılan yemek (Enz. Karaincirli K.).

başı kabak: Başında hiçbir örtü bulunmayan kimse (Hvs. Osmanlı K.).

bayın: Şımarık (Hvs. Osmanlı K.).

bılkı-: Eğilip bükülmek, yaylanmak (Hvs. Osmanlı K.).

camilik: Serçe (Enz. Çeribaşı K.).

cebelleş-: Herhangi bir işte sonuca ulaşamayıp uğraşıp durmak (Hvs. Osmanlı K.).

cılık: Sıvı hamuru saca dökerek yapılan börek, akıtma (İps. Balabancık K.).

çalla-: Savurulan buğday veya tahılların üzerinde kalan sap ve samanları çalıdan yapılmış süpürge ile bastırmadan hafifçe süpürmek (Hvs. Osmanlı K.).

çangal: Sütü kesilmiş veya azalmış hayvan (Hvs. genel).

çatma: Taneleri alınmış çavdar bitkisi (Sl. Akardere K.).

çekil-: Yola koyulmak, yürüyüp gitmek (Hvs. genel).

çekiş-: Kızmak, öfkelenmek, azarlamak (Hvs. Osmanlı K.).

çılbr: Çocukların iki grup hâlinde gece oynadıkları saklambaç oyunu (Enz. Işıklı K.).

çımkırık: İshal hastalığı (Hvs. Osmanlı K.).

çıplak: Pırasa, yoğurt ve mısır unu karışımının fırınlanması ile elde edilen yemek (Kşn. Altıntaş K.).

çırak: bk. çütmencik (İps. Hıdırköy).

çıvgar koş-: Araba, pulluk veya saban çeken hayvanların gücü yetmediğinde onların yanına takviye olarak başka hayvan ilâve etmek (Hvs. Osmanlı K.).

çömlük çatlatan: Şubat ayı (Hvs. Osmanlı K.).

çubukçu: bk. ıstırgacı (Uzk. Kiremitçi Salih K.).

denk: Kurutulmuş tütün yaprağı balyası (Sl. Tatarlar K.).

dipçik: Kamış bitkisinin kökü (Hvs. Osmanlı K.).

domuzcuk: bk. kutuliç (Enz. Işıklı K.).

encek: Köpek yavrusu (Hvs. Osmanlı K.).

eşpek: Eli ayağına dolaşan kimse (Hvs. Osmanlı K.).

evcecik: Zamansız çiftleşen dişi köpek (Hvs. Osmanlı K.).

fatmecik: Küçük karga (Uzk. Eskiköy).

- gidiş-: Kaşınmak (Hvs. Osmanlı K.).
- goga: Kurumuş burun pıslığı (Hvs. Osmanlı K.).
- goyak (koyak): İyi, güzel, âlâ (Hvs. Osmanlı K.).
- göbel: bk. bandırma (Mrç. Saatağacı K.).
- gökçe: İri ve mavi renkli av kuşu (Hvs. Osmanlı K.).
- görün-: Korkutmak, uyarmak, dikkatini çekmek (Hvs. Osmanlı K.).
- gözendek ol-: Bir şeye uzun süre hayretle bakakalmak (Hvs. Osmanlı K.).
- guma: Çatı veya tavandaki kirişlerin duvar dışına taşan kısımlarının ara yerlerindeki boşluklar (Hvs. Osmanlı K.).
- hamamlık: Köy evlerinde yatak odasının duvarının içine yapılan küçük banyo (Hvs. Osmanlı K.).
- harman horozu: Güvercin büyüklüğünde, ibikli ve siyah-beyaz renkli göçmen kuşu (Kşn. Yerlisu K.).
- haşlama: Doğranmış kuru ekmeklerin üzerine kaynatılmış tuzlu ve yağlı su dökerek yapılan yemek (Enz. Işıklı K.).
- iskele: Yeşil tütün yaprakları dizilerinin gerilip kurutulduğu yer (Sl. Tatarlar K.).
- kalayla-: Küfretmek (Edr. genel).
- kapırcak: Hayvanlara yem verilen kap (Sl. Süleyman Danişmend K.).
- karıkla-: Mısır, ayçiçeği gibi ürünlerin sıra aralarını pulluk veya sabanla sürmek (Hvs. Osmanlı K.).
- katlama: Taze yufkanın içine ekşimik, kıyma vb. konulup rulo hâlinde tepsiye dizilip fırınlanması şeklinde yapılan börek (Kşn. Gökçetepe K.).
- kavara (kabara): Büyük baş hayvanları nallarken kullanılan kalın ve topuzlu kısa çivi (Hvs. Osmanlı K.).
- kelek: Ham, olgunlaşmamış, küçük taze kavun (Hvs. genel).
- kıran gel-: Soyu sopy tükenmek (Hvs. Osmanlı K.).
- kös: 20-30 cm uzunluğundaki üç adet çubuk yukarıdan aşağıya doğru yarılarak altı çubuk elde edilir. Deste hâlinde avuç içinde döndürülüp yere bırakılır. Kabuklu kısımları üste gelen kaç çubuk varsa o kadar puan alınan bir çocuk oyunu (Kşn. Pırnar K.).
- kursak: Kümes hayvanlarının midesi (Hvs. Osmanlı K.).
- kuş kovan: bk. baca çıkartması (Uzk. Kiremitçi Salih K.).
- mıkık: bk. cücülani (Uzk. Çakmak K.).
- mıncık: Domuz yavrusu (enz. Şehitler K.).
- mıtka: Çapa (Enz. Yeniceköy).
- mıtkır: Domuz yavrusu (Sl. Süleyman Danişmend K.).
- mıyıcık: Balık sırtı şeklinde yığılan kum öbeğinin içine saklanan küçük

ağaç çubuğu, ebenin kum yığınının herhangi bir yerini bir hamlede avuçlayıp bulması oyunu (Enz. Karaincirli K.).

nalla-: Vurmak, öldürmek (Hvs. Osmanlı K.).

oranda: İnsan topluluğu (Hvs. Osmanlı K.).

panta: Hırsız (Hvs. Osmanlı K.).

partalcı: Eski eşyaları alıp yerine yeni ve küçük eşyalar veren gezgin satıcı (Hvs. Osmanlı K.).

pelte: Su ile karıştırılmış nişasta ve şekerin lapa hâline gelinceye kadar kaynatılması ile yapılan tatlı (Hvs. Osmanlı K.).

pipili: Tepeli serçe (Lp. Hamzabeyli K.).

pise: bk. alt üstü (Kşn. Sazlıdere K.).

sallama: bk. çul böreği (İps. Hıdırköy).

savalak: Toprağa yapışık şekilde büyüyen yayvan ot (Uzk. Kurduköy).

seklem: Herhangi bir şeyin belirsiz, küçük bir parçası (Hvs. Osmanlı K.).

seren: karışık şekilde açılmış elin baş parmak ucuyla işaret parmağı ucu arasındaki uzunluk (Hvs. Osmanlı K.).

sıraca: Vücutta korku ve stresten oluşan yaralan (Mrk. Kemalköy).

sırık: Yeşil tütün yapraklarının ipe dizilmiş hâli (Sl. Tatarlar K.).

şakşak: Tatlı su karidesi (Hvs. Osmanlı K.).

teğelle-: Kumaş veya bezin kenarlarını kıvrıp dikmek (Hvs. genel).

tıkırdak: Bakırdan yapılmış küçük çan (Enz. Yazır K.).

tıngıl: Üzerinde birkaç üzüm tanesi bulunan küçük salkım (Hvs. Osmanlı K.).

tokurdak: Koyun ve keçilerin boynuna asılan tunçtan yapılmış yassı çan (Enz. Yazır K.).

tunç: Pirinçten yapılmış küçük çan (Enz. Yazır K.).

ulam ulam: Bölük bölük, parça parça (Hvs. Osmanlı K.).

üvez: Ağaç gövdelerinin içindeki öz (Hvs. genel).

yandıran: Tirfile benzeyen ot (Enz. Yazır K.).

zozik: Domuz yavrusu (İps. Paşaköy).

Kısaltmalar:

Enz.: Enez

Mrç: Meriç

Hvs.: Havsa

Mrk.: Merkez

İps.: İpsala

Sl.: Süloğlu

Kşn.: Keşan

Uzk.: Uzunköprü

Lp.: Lalapaşa

K.: Köyü